

Suomenkielisen toisen asteen koulutuksen tulosityksikön vuoden 2026 talousarvion ja strategian osavuosisikatsaus 1 tilanteessa 30.4.2026



Tulosityksikön tehtävä

Suomenkielisen toisen asteen koulutuksen tulosityksikkö vastaa suomenkielisen lukiokoulutuksen järjestämisestä sekä perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden toteutumisesta Espoossa. Nuorten hyvinvointi on toiminnan keskiössä. Palvelut tuotetaan yhteistyössä muiden koulutuksen järjestäjien ja toimijoiden kanssa.

Nuorisopalvelujen palvelualue on 1.4.2026 siirretty Elinvoiman tulosalueelle Kulttuurin tulosityksikköön.

Koulutuspalvelujen toiminta

Espoossa on 10 suomenkielistä lukiota, joissa opiskelee 6 789 (2025) opiskelijaa (2024: 6 740). Opiskelijamääräennuste syksyille 2026 on 7 224. Lukuvuoden 2026–2027 opiskelijaksioton aloituspaikkamääräksi Kasvun ja oppimisen lautakunta on päättänyt 2 413, mikä on 66,3 % perusopetuksen päättävästä ikäluokasta (2025–2026: 2 151, 66,3 %). Lautakunnan päätöksen mukaisesti lukioon pääsyn edellytyksenä Espoossa oli lukuaineiden keskiarvo vähintään 7,0. Yhteishaussa toteutunut alin keskiarvo (kesäkuun 2025 tilanne) oli 7,75 (2024: 7,67).

Espoon kaupungin suomenkielisiin lukioihin oli tänä keväänä ensisijaisia hakijoita yhteensä 2 707. Viime vuonna hakijoita oli 2 599, joten tänä keväänä kasvua oli 108 hakijaa. Ensisijaisia hakijoita suhteessa aloituspaikkoihin oli 1,12 (2025: 1,21).

Ikäluokan kasvun takia aloituspaikkojen määrä kasvaa lähivuosina huomattavasti, mikäli jatkossakin lukiopaikkoja varataan 66,3 %:lle ikäluokasta.

Espoon lukioverkossa valtakunnallinen erityistehtävä on Otaniemen lukiolla (matemaattis-luonnontieteelliset aineet) ja Tapiolan lukiolla (musiikki). Otaniemen lukiolla on myös valtakunnallinen kehittämistehtävä luonnontieteissä. Etelä-Tapiolan lukiolla on valtakunnallinen erityistehtävä kansainvälisen IB-koulutuksen järjestämiseen. Lisäksi lukioilla on erilaisia linjoja ja painotuksia.

Äidinkielenään muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea puhuvien opiskelijoiden osuus kaikista suomenkielisten lukioiden opiskelijoista on 13,9 % (2024: 13,1 %).

Lukiokoulutuksen uudistukset ja toiminnan kehittäminen Espoossa

Oppimisen tuen ja erityisopetuksen uudistus käynnistyi lukioissa syksyllä 2025.

Lukioissa tarjottava tuki jakautuu koko henkilöstön antamaan oppimisen tukeen ja erityisopettajan antamaan erityisopetukseen, josta jälkimmäisestä tehdään hallinnollinen päätös. Muutokset antavat opiskelijalle subjektiivisen oikeuden oppimisen tukeen tai, jos edellä mainittu tukimuoto ei riitä, erityisopetukseen laissa määritellyllä tavalla. Koulutuksen järjestäjän näkökulmasta uudistus lisää merkittävästi erityisopettajien tarvetta lukioissa sekä kasvattaa muun henkilöstön – erityisesti aineenopettajien – tukitoimien toteuttamiseen kohdentuvaa työaika.

Yksi lukiolaisten tuen muoto on lukiopaja-toiminta, jota toteutettiin hankerahoituksella 2023–2025. Lukiopajan avulla ehkäistään lukiokoulutuksen keskeyttämistä ja parannetaan koulutuksen läpäisyä. Toiminnan aikana ohjatuista nuorista 93 % on kyennyt jatkamaan opintojaan. Toimintaa jatketaan perintörahoituksella lukuvuoden 2026–2027 loppuun asti, minkä jälkeen se on päätetty vakinaistaa ja lukiopajan henkilöstön rekrytoinnit ovat käynnissä.

Uudistetussa lukiolaissa säädettiin myös englanninkielisestä ylioppilastutkinnosta ja lukiokoulutuksesta. Ensimmäiset opiskelijat kansallisen opetussuunnitelman mukaiseen englanninkieliseen lukiokoulutukseen voidaan valita vuonna 2026. Espoon kaupungissa on arvioitu olevan kysyntää englanninkieliselle lukiokoulutukselle ja Kasvun ja oppimisen toimialalle on myönnetty järjestämislupa opetus- ja kulttuuriministeriöltä keväällä 2026. Koulutus olisi tarkoitus käynnistää syksyllä 2027.

Valtuustokauden tavoitteiden lisäksi Espoon lukiokoulutuksen vuoden 2026 avaintoimenpiteet ovat seuraavat

- 1) Varmistetaan, että opiskelijalla on riittävät akateemisen kielitaidon valmiudet lukio-opintojen suorittamista varten.
- 2) Oppimisen tuen toteuttamista vahvistetaan lukioden välisellä yhteistyöllä ja hyvien käytänteiden jakamisella.
- 3) Vahvistetaan opiskelijan kiinnostusta lukioyhteisöön.

Lukioverkon kehittämisessä päämääränä on tarjota lukiokoulutusta kaikissa kaupunkikeskuksissa hyvien kulkuyhteyksien varrella. Pitkän aikavälin tavoitteena on kasvattaa lukioyksiköitä siten, että kaikkiin lukioihin voidaan ottaa vuosittain vähintään 200 uutta opiskelijaa. Huhtikuussa 2026 Kasvun ja oppimisen lautakunta antoi lausunnon lukiokoulutuksen palveluverkosta, jossa otettiin kantaa mm. Leppävaaraan ja Karaporttiin sijoittuvasta lukiokoulutuksesta 2030-luvulla.

Lukioiden välistä yhteistyötä pyritään kehittämään siten, että opiskelijat voivat valita opintoja kaikista Espoon lukioista niin rantaradan kuin metroradan varrella.

Yhteistoimintaa sidosryhmien kanssa tiivistetään muun muassa kehittämällä yhteisiä toimintatapoja pääkaupunkiseudun korkeakoulujen kanssa. Korkeakouluyhteistyön yhtenä opetussuunnitelmallisena tavoitteena on helpottaa korkea-asteen opintoihin tutustumista jo lukioaikana. Korkeakoulujen oppimisympäristöjä hyödynnetään lukio-opintojen aikana.

Opetussuunnitelman mukaisesti lukioissa edistetään myös työelämälähtöisyyttä sekä yrittäjyys- ja talouskasvatusta. Tulosityksikkö valmistelee yhteistyösopimusta Nuorten yrittäjyys ja talous NYT ry:n kanssa. Yhteistyön tavoitteena on laatia usean toimijan yhteistä yrittäjyyskasvatussuunnitelmaa ja siten vahvistaa yrittäjyyskasvatusta Espoon lukioissa.

Lukioilla on monipuoliset kansainväliset yhteydet. Kun vuoden 2024 aikana 529 lukiolaista ja 222 opettajaa vieraili ulkomailla, olivat vuoden 2025 vastaavat lukumäärät jo 758 ja 152.

Espoon kaupunki osallistuu valtakunnalliseen lukiokoulutuksen kehittämiseen muun muassa LUKE-verkoston, Kuntaliiton lukioforumin, Suurten lukioden yhdistyksen ja PKS-seudun sekä yhdeksän suurimman kaupungin kanssa tehtävän yhteistyön kautta.

Lukiokoulutuksen keskeisimmät projektit

Valtiovallinnon säästötoimenpiteiden vuoksi ulkopuolisen rahoituksen hankkeiden määrä pieneni merkittävästi vuonna 2025 ja tilanne ei ole parantunut.

Vuonna 2026 käynnissä on Liikuntaneuvonnan laajentaminen Espoon lukiokoulutukseen -hanke, joka jatkuu vuoden 2026 loppuun asti. Hankkeessa toimii kolmella lukiolla kaksi hyvinvointivalmentajaa, joiden tehtävänä on vahvistaa vähän liikkuvien opiskelijoiden hyvinvointia ja liikunnallista elämäntapaa sekä yhteisöllisyyttä.

Lukioilla on käynnissä kansainvälisyyttä vahvistavia hankkeita, mm. Erasmus-rahoituksen kautta, ja osallistumista tuleviin hankehakuihin kannustetaan.

Lukiokoulutuksen vuoden 2026 projektituloarvio on 200 000 € ja projektimenoihin on varattu 200 000 €.



Perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden toteutuminen

Kasvun ja oppimisen toimialan tarinan mukaan tavoitteena on varmistaa sujuvat siirtymät perusopetuksesta toiselle asteelle. Tulosyksikkö vastaa toisen asteen koulutuksen kaupunkitasoisesta koordinoinnista, johon liittyy kaupunkitasoinen vastuu perusopetuksen jälkeisen oppivelvollisuuden toteutumisesta. Oppivelvollisuuslain mukaan asuinkunta on vastuussa niistä oppivelvollisista nuorista, jotka eivät perusopetuksen jälkeen pääse tai hakeudu jatkokoulutukseen. Nuoria ohjataan opiskelun piiriin, ja tarvittaessa heille tehdään opiskelupaikan osoittamispäätös. Toiminnasta vastaa tulosyksikön koulutuspalvelualue, joka toimii yhteistyössä muun muassa Ohjaamotalon toimijoiden, Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnian ja Ammattiopisto Liven kanssa. Perusopetuksen päättäviä oppivelvollisia oli Espoossa vuonna 2025 noin 3 240 ja vuonna 2026 arviolta 3 630.

Lukuvuonna 2025–2026 käynnistyi uusi yhteistyömalli, jossa Omnian tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) opiskelijoilla on mahdollisuus suorittaa lukion opintojaksoja myös Espoon kaupungin suomenkielisissä päivälukioissa. Tavoitteena on antaa nuorille mahdollisimman hyvä käsitys opiskelusta päivälukiossa sekä lukio-opinnoissa vaadittavista taidoista. Palaute niin opiskelijoilta kuin opettajilta on ollut erinomaista, joten pilotointia aiotaan jatkaa myös lukuvuonna 2026–2027.

Henkilöstö ja toimitilat

Henkilöstö

Suomenkielisen toisen asteen koulutuksen tulosityksikössä on vuoden 2026 huhtikuussa 452 läsnäolevaa palvelussuhdetta, joista 383 on vakituisia ja 69 määräaikaista. Suurin osa toisen asteen koulutuksen henkilöstöstä on vakituisia lukion lehtoreita (65,9 %).

Toisen asteen koulutuksen henkilöstömäärä on kehittynyt tasaisesti ja kuukausittaiset muutokset ovat vähäisiä. Tulosityksikön henkilöstörakenne on vakiintunut ja vakaalla tasolla: vakituisen henkilöstön osuus muodostaa 84,7 % toisen asteen koulutuksen henkilöstöstä. Kahteen edelliseen vuoteen verrattuna kokonaishenkilöstömäärä on kasvanut maltillisella tavalla. Lisäksi vakituisen henkilöstön prosenttiosuus kokonaishenkilöstömäärästä on vuosittain kasvanut (2024: 74,6 %; 2025: 78,6 %).

Rekrytoinnin tunnusluvut

Tulosityksikön saatavuustilannetta voidaan pitää hyvänä. Suomenkielisen toisen asteen koulutuksessa valtaosa rekrytoinneista asettuu odotetun mukaisesti vuoden ensimmäiselle neljännekselle. Tulosityksikössä on ollut tammi-huhtikuun aikana auki yhteensä 32 työpaikkaa. Hakuun menneistä työpaikoista 27 on vakituisia ja viisi määräaikaista. Kelpoisten hakijoiden määrä työpaikkaa kohden säilyttää korkean tason myös vuoden 2026 aikana. (keskiarvo 23,4).

Työfiiliskysely

Toisen asteen koulutuksen suositteluhaluus notkahtaa hieman joulukuun tuloksesta, mutta säilyttää kuitenkin edelleen korkean tason. Suositteluhaluus on maaliskuussa 83,9 % ja verrattuna edellisen vuoden aikaisempaan vuoteen nähden hiukan korkeampi (vrt. 2025 maaliskuu:

83,5 %) Esihenkilön tuen keskiarvo pysyy puolestaan samana kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana (7,3).

Lähtövaihtuvuus

Toisen asteen koulutuksen lähtövaihtuvuus on vuoden ensimmäisellä neljänneksellä varsin vähäistä. Lähtövaihtuvuus 1.1.2026-30.4.2026 välisellä ajanjaksolla on 1,3 %. Vakituisia palvelussuhteita on päättynyt yhteensä kuusi kappaletta. Näihin lukeutuu kolme irtisanoutumista, kaksi eläkkeelle jäämistä ja yksi muu syy. Näiden lisäksi toisen asteen koulutuksessa on vahvistettu lukioiden henkilöstörakennetta siirtämällä vakituisia päätoimisia tuntiopettajia lukion lehtorin virkoihin.

Toimitilat

Leppävaaran lukiolle vuokrataan 1.6.2026 alkaen 1 720 m² lisätilaa osoitteesta Karaportti 3, ja samalla luovutaan käytössä olevista 1 812 m² tiloista osoitteessa Karaportti 5. Uusiin tiloihin varustetaan kaksi luonnontieteen opetustilaa varastoineen, joiden kalustamiseen on varattu 0,2 milj. € investointimääräraha.

Haukilahden lukion käytössä on tiloja kahdessa kerroksessa osoitteessa Miestentie 1, ja vuoden 2027 alussa saadaan käyttöön uusi 620 m² lisäkerros, jonka käyttöönoton yhteydessä voidaan osin luopua Aalto-yliopistolta vuokrattavista tiloista.

Kiviruukkiin sijoittuvan uuden lukiorakennuksen rakennustyöt edistyvät aikataulun mukaisesti, ja Espoon yhteislyseo aloittaa uusissa tiloissa 1.8.2027, jolloin lukion nimi vaihtuu Kiviruukin lukioksi.

Talous

Tulosityksikön toimintatulojen ennustetaan ylittävän talousarvion 0,1 milj. € lukiokoulutuksen muiden tuottojen (esimerkiksi opiskelijoiden maksama osuus kansainvälisten kurssien matkakustannuksista) vuoksi.

Toimintamenojen ennustetaan alittavan talousarvion 0,9 milj. €. Henkilöstösivukulujen käyttösuunnitelmaa korkeampi toteumaprosentti aiheuttaa 0,1 milj. € ylityspaineen, jota pystyttäneen osittain kattamaan sillä, että koko vuodelle on budjetoitu 2 % palkankorotus, mutta 2,27 % sopimuskorotus toteutuu vasta 1.8.2026 alkaen.

Tietohallinnon ennusteen mukaan sisäisten palvelujen ostot alittuvat 0,7 milj. €, mutta organisaatiomuutokseen liittyvien teknisten ongelmien vuoksi ennuste on jouduttu syöttämään ulkoisten palvelujen ostoihin. Tilapalvelujen ennusteen mukaan sisäiset toimitilavuokrat alittuvat 0,3 milj. €.

Investointien ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti, ja osa hankinnoista toteutuu käyttötaloudessa.

Tulosityksikön henkilöstömenojen ennusteessa ei ole huomioitu kvartaaleittain kirjanpitoon ajettavan lomapalkkajaksotuksen vaikutusta (3/2026 menojen toteuma +0,6 milj. €)

1 000 EUR Toisen asteen koulutus Ty	Muutettu talousarvio 2026	Ennuste 2026	Poikkeama ENN-MTA	Toteuma-% 2026
Myyntituotot	100	100	0	3,1%
Maksutuotot	-	0	0	-
Tuet ja avustukset	200	200	0	67,3%
Vuokratuotot	-	-	-	-
Muut toimintatuotot	300	400	100	83,7%
TOIMINTATUOTOT ULKOISET	600	700	100	64,8%
Valmistus omaan käyttöön	-	-	-	-
Henkilöstökulut	-37 755	-37 826	-71	30,8%
Palvelujen ostot	-9 161	-8 440	720	31,7%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 695	-3 695	0	8,4%
Avustukset	-	-	-	-
Vuokrat	-1 094	-1 094	0	33,0%
Muut toimintakulut	-104	-104	0	96,5%
TOIMINTAKULUT ULKOISET	-51 807	-51 158	649	29,5%
Sisäinen myynti	-	-	-	-
Sisäiset ostot	-24 593	-24 310	283	32,2%
Toimintatuotot yhteensä	600	700	100	64,8%
Toimintakulut yhteensä	-76 401	-75 469	932	30,4%
TOIMINTAKATE	-75 801	-74 769	1 032	30,1%
INVESTOINNIT	-390	-390	0	0 %

Tulostavoitteet

Suomenkielisen toisen asteen koulutuksen tulosityksikkötasoiset avaintoimenpiteet vuodelle 2026 ovat seuraavat:

Valtuustokauden tavoite	Tulosityksikön tavoite = Avaintoimenpiteet	Seuranta tilanteessa 30.4.2026
Opinpolku kantaa – oppimistulokset ovat Espoossa maan kärkitasoa, mikä näkyy erinomaisina yo-tuloksina.	Varmistetaan, että opiskelijalla on riittävät akateemisen kielitaidon valmiudet lukio-opintojen suorittamista varten, laatimalla suunnitelma opiskelijan akateemisten kielitaidon vahvistamiseksi. Mittari: Kyllä=1, Ei=0.	Yo-tulokset saadaan myöhemmin keväällä. Akateemisen kielitaidon suunnitelmaa varten on perustettu työryhmä, joka on kokoontunut ensimmäisen kerran toukokuussa.
Opinpolku kantaa – Espoo tarjoaa hyvät mahdollisuudet opiskella ja tukee opinnoissa etenemistä.	Oppimisen tuen toteuttamista vahvistetaan lukioiden välisellä yhteistyöllä ja hyvien käytänteiden jakamisella (tämä vaikuttaa nivelvaiheeseen korkeakouluopintoihin). Mittari: PKS kysymysten 39-42 ka kasvaa 2025-2026 (2025=3,23) (2024=3,15).	PKS-kyselyn tulokset vuodesta 2026 valmistuvat 1/2027. Kysymykset (39–42): Saan ohjausta ja tukea ryhmänohjaajalta, aineenopettajalta, erityisopettajalta, opinto-ohjaajalta. Kahden edellisen vuoden kehitys on ylöspäin.
Yhteenkuuluvuus kantaa – Jokaiselle nuorelle löytyy oma paikka.	Vahvistetaan opiskelijan kiinnittymistä lukioyhteisöön Mittari: PKS: Minut hyväksytään lukiossani sellaisena kuin olen. Tulos $\geq 3,5$ (asteikko 1-4, täysin eri mieltä – täysin samaa mieltä) (2025=3,5) (2024=3,5)	PKS-kyselyn tulokset vuodesta 2026 valmistuvat 1/2027.